

Sygn. akt I CSK 1056/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku Stowarzyszenia [...] w P.
przy uczestnictwie Prezydenta [...]
o wpis,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 września 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 15 lipca 2014 r., sygn. akt [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawcy Stowarzyszenia [...] z udziałem Prezydenta [...] od postanowienia Sądu Rejonowego [...] w W. z dnia 2 kwietnia 2014 r., mocą którego oddalony został wniosek i wykreślony wnioskodawca z Krajowego Rejestru Sądowego. Podstawą rozstrzygnięcia, wynikającą z art. 518¹ § 3a k.p.c. było ustalenie, że wnioskodawca nie przedstawił Sądowi statutu Stowarzyszenia uwzględniającego uwagi organu nadzoru, a ponadto w przedmiocie działalności wnioskodawcy nie mogło się znaleźć prowadzenie działalności gospodarczej dotyczącej ubezpieczeń na życie, funduszy emerytalnych, pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych i reasekuracji, gdyż stowarzyszenia nie są uprawnione do prowadzenia tego rodzaju działalności gospodarczej. W wyniku apelacji ustalenia faktyczne i oceny prawne Sądu pierwszej instancji podzielił Sąd Okręgowy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 45 Konstytucji przez niewłaściwe jego zastosowanie; art. 208 i art. 214 w związku z art. 13 § 2 i art. 232 zdanie drugie k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie; art. 15 ustawy Prawo o stowarzyszeniach przez niewłaściwe zastosowanie; art. 6 k.p.c. w związku z art. 13 ust. 1 oraz art. 16 Prawa o stowarzyszeniach przez niewłaściwe zastosowanie. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie orzeczenie co do istoty sprawy, a także rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawca powołał się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., wskazując na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych i potrzebę wykładni przepisów dotyczących i związanych z art. 208 i art. 214 k.p.c. w związku z art. 232 zdanie drugie k.p.c. i art. 15 Prawa

o stowarzyszeniach. Istotne zagadnienia prawne zostały zawarte w trzech pytaniach. Pierwsze dotyczy możliwości wezwania wnioskodawcy do usunięcia jedynie części przeszkód do zarejestrowania stowarzyszenia, a następnie po ich usunięciu oddalenia wniosku na podstawie innych wad możliwych do usunięcia w tym samym trybie. Drugie pytanie łączy się z poprzednim i dotyczy tego, czy sąd rejestrowy ma dowolność we wskazywaniu wad wniosku o wpisanie stowarzyszenia do rejestru, o których usunięcia wzywa wnioskodawcę, a następnie po ich usunięciu bez dalszego wzywania oddalić wniosek wskazując na istnienie innych przeszkód. Trzecie pytanie odnosi się do naruszenia konstytucyjnego prawa do sądu oraz zasady szybkości postępowania wobec zachowania Sądu Rejestrowego w rozpoznawanej sprawie.

Jednakże postawione pytania nie dotyczą wątpliwości prawnych odnośnie do rozumienia powołanych przepisów, tylko zastosowania tych przepisów i ich rozumienia, które nie wywołuje kontrowersji. Pytania te dotyczą też postępowania sądu w rozpoznawanej sprawie, tego, czy powinno być wyznaczane posiedzenie wyjaśniające, czy nie. Tego dotyczy także, zdaniem wnioskodawcy potrzeba wykładni art. 15 Prawa o stowarzyszeniach, jak również powołania tego przepisu jako wywołującego istotne zagadnienie prawne. W tym wypadku skarżący odwołuje się do rozbieżności poglądów, ale ich nie przedstawia, poza cytowaniem wyjaśnień niektórych przedstawicieli doktryny. Rozbieżności poglądów w nich nie ma, nie ma ich także, jeśli sądy odmiennie orzekają w toku instancji w tej samej sprawie. Nie wywołuje to również zagadnień prawnych, które muszą być formułowane abstrakcyjnie, a nie z widzeniem tylko własnej sprawy i budowania argumentacji przez pryzmat niezadowolenia z zaskarżonego rozstrzygnięcia. Taki punkt widzenia na istotę zagadnienia prawnego oraz na rozumienie wątpliwości interpretacyjnych określonych przepisów nie odpowiada utrwalonym poglądom doktryny i orzecznictwa Sądu Najwyższego w odniesieniu do przesłanek wymaganych dla zastosowania art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12; z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13; z dnia 11 lutego 2015 r., V CSK 413/14, nie publ.).

Zwrócić ponadto należy uwagę, że oddalenie wniosku w rozpoznawanej sprawie nie nastąpiło tylko ze względu na braki formalne, które można usunąć, ale z uwagi na wady materialno- prawne, których usuwanie nie odbywa się poprzez wezwanie. Stowarzyszenie nie może prowadzić działalności gospodarczej w zaproponowanym zakresie, a ponieważ ocenione to zostało przez Sąd jako podstawa istnienia stowarzyszenia, co przeczy istocie stowarzyszeń według Prawa o stowarzyszeniach, wnioskodawca nie podlegał zarejestrowaniu. Z kolei, jest oczywiste i nie wymaga wykładni, że żaden sąd rozpoznający konkretną sprawę nie ma dowolności w stosowaniu prawa, gdyż nie na tym polega niezależność sądów i niezawisłość sędziów, ale wnioskodawca nie może oczekiwać, aby sąd wskazywał wnioskodawcy, co ma czynić, aby uzyskać wpis. Jeżeli wnioskodawca zastosuje się do przepisów Prawa o stowarzyszeniach, to może ponownie złożyć wniosek o zarejestrowanie. To jednak tym bardziej nie wymaga dokonywania wykładni, ani objaśniania powoływanych w skardze przepisów.

Skarga kasacyjna ma charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia i nie może wobec prawomocnego orzeczenia sądowego stanowić trzeciej instancji, a do tego się w rezultacie sprowadza argumentacja pełnomocnika wnioskodawcy we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Mając to na względzie należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu.